

Vodní hospodářství

Význam sledování dat, která se vztahují k vodě a vodnímu hospodářství, souvisí s významem vody jako základní složky životního prostředí a jako základního předpokladu života vůbec. Monitoring dat o vodním hospodářství probíhá na celoevropské, republikové i regionální úrovni za územní jednotky NUTS 2 a NUTS 3. Údaje o odběrech, vypouštění, vodovodech, kanalizacích, čistírnách odpadních vod, objemech vypouštěného znečištění a další jsou Českým statistickým úřadem pravidelně poskytovány Evropské komisi – Eurostatu.

První dochované údaje pocházejí z roku 1935. V této době se evidovaly délky vodovodních a kanalizačních sítí, ale pouze v krajských městech. Dalšími ze sledovaných ukazatelů byly postupně počty obcí zásobených vodou a dodávky vody do sítí. Pro potřeby této publikace se podařilo sestavit časové řady vztahující se k problematice vodovodů a kanalizací od padesátých let minulého století a jako podklad sloužily statistické ročenky a další archivní podklady z tohoto období.

První sledované ukazatele vodovodů a kanalizací v porovnání s rokem 2010

Rok	Délka vodovodní sítě	Výroba pitné vody	Voda fakturovaná		Délka kanalizační sítě	Vypouštěné odpadní vody do veřejné kanalizace	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	Podíl čistěných odpadních vod
			celkem	z toho domácnostem				
			mil. m ³					
1937	12 644	228
:								
1948	14 640	259	.	.	6 699	.	42	.
1949	16 142	260	.	.	6 770	.	42	.
1950	17 046	261	.	.	7 284	.	47	.
1951	17 896	265	.	.	7 376	.	52	.
1952	18 415	265	.	.	7 580	.	57	.
1953	18 598	300	245	.	7 736	242	61	25,1
1954	18 095	302	243	.	7 949	268	64	24,0
1955	18 158	319	266	.	7 963	261	72	27,6
1956	18 497	345	286	152	8 140	297	85	28,8
:								
:								
2010	73 448	642	493	320	40 902	490	472	96,2

Aktuálním zdrojem pro údaje o vodovodech, kanalizacích a čistírnách odpadních vod je Roční výkaz o vodovodech a kanalizacích VH8b-01. Předchůdci tohoto výkazu se v průběhu let měnili jak vzhledem, tak i periodicitou a rozsahem sledovaných údajů. Obsahově nejrobustnější byla zjišťování v 70. letech minulého století, kdy se kromě evidenčních a provozních ukazatelů zjišťovala také celá řada ukazatelů ekonomických. Měnil se také okruh respondentů. V letech 1960–1991 se kromě vodohospodářských organizací (hlavních provozovatelů) obesílaly také obce, které provozovaly veřejný vodovod nebo kanalizaci. Od roku 1992 byly do souboru respondentů zahrnovány pouze vodohospodářské organizace a vybrané ukazatele se dopočítávaly na celou ČR. Současná podoba výkazu a metodika zpracování je platná od roku 2004 a výsledky každoročního zpracování představují šetření hlavních provozovatelů, výběrového souboru obcí a matematický dopočet.

Vybrané ukazatele za vodní toky jsou zahrnuty v nynějším Ročním výkazu VH8a-01 o vodních tocích a dodávkách povrchové vody. I tento výkaz se během svého trvání měnil. Podle dochovaných materiálů zjišťování kontinuálně probíhají od roku 1961. Respondenty jsou v tomto případě především podniky Povodí s. p. (v minulosti Ředitelství vodních toků Praha, podniky Povodí ČSR, podniky Povodí a Povodí a. s.), při rozšířeném zjišťování také Magistrát hl. města Prahy, Lesy České republiky, s. p., a dnes již zrušená Zemědělská vodohospodářská správa.